

KORT SAMMANFATTNING AV

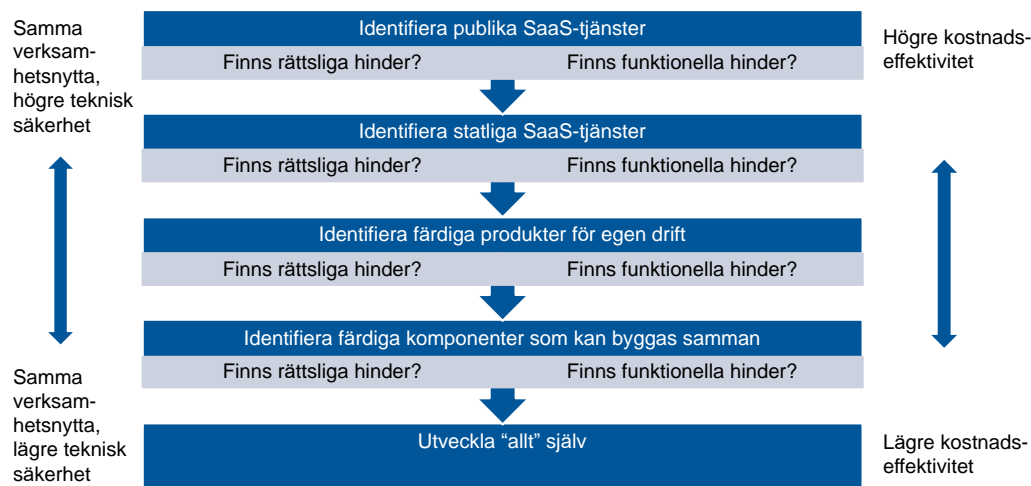
Framtidens katalogtjänst

Strategiutredning för framtidssäkrad utveckling av Ineras katalogtjänst, inklusive HSA-katalogen, som en del i den nationella säkerhetsinfrastrukturen

Sammanfattning

Under januari 2020 genomförde Inera på uppdrag av styrelsen en teknisk genomlysning av HSA-katalogen. Rekommendationen blev att pausa det utvecklingsprojekt som bedrevs och att utvärdera ännu en gång om inte marknaden kan lösa behovet av teknisk plattform för katalog samt om molntjänster kan användas, istället för att Inera utvecklar mycket själv, se bild nedan.

Inera har utifrån styrelsens rekommendation genomfört en marknadsanalys samt utvärderat de juridiska och säkerhetsmässiga förutsättningarna under perioden juni till augusti 2020 samt därefter diskuterat slutsatserna med relevanta grupper inom Ineras ramverk, såsom bland annat Arkitekturråd för kommuner och regioner, Ineras juridik- och informationssäkerhetsråd samt HSA Policygrupp.

Juridiskt och säkerhetsmässigt ställningstagande

Vad gäller det juridiska och säkerhetsmässiga ställningstagandet har Inera bedömt att HSA-katalogen bör behandlas som om den vore samhällsviktig. Detta har inte minst blivit tydlig under den pågående pandemin där flera av Ineras tjänster och infrastruktur sattes på prov.

Att HSA åtminstone behöver drifas inom EU är redan en självklarhet på grund av Dataskyddsförordningen. Större möjlighet att säkerställa kontinuitet i sin drift och möjlighet för Sveriges regering att i en krissituation kunna prioritera samhällsviktiga tjänster är två saker som talar för att driftställe för HSA bör vara inom Sveriges gränser.

Det blev tydligt under våren att även enskilda länder inom EU tenderar att ta beslut som tar mindre hänsyn till omgivande länder. Två sådana exempel var beslagtagande av skyddsmaterial samt att flertalet länder stängde sina gränser för utländska medborgare. Prioritering hade lika gärna kunnat handla om resurstilldelning av nätverkskapacitet i det fall den inte hade räckt till under krisen.

Rekommendationen är att publika molntjänster bör undvikas då det ger en stor osäkerhet i hur en tjänst hanteras i en krissituation. Huruvida statliga molntjänster kan användas behöver analyseras mer, men i dagsläget finns det inte något sådant alternativ, därav går inte heller detta att ge som rekommendation. Att identifiera färdiga produkter eller komponenter för egen drift kan däremot utnyttjas under förutsättning att driftställe hålls inom Sveriges gränser.

Marknadsanalys

Marknadsanalysens syfte var att utvärdera om det finns standardprodukter som matchar behovsbilden för en ny teknisk plattform för HSA-katalogen och har begränsats till så kallade MDM-produkter, Master Data Management, eftersom dessa produkter bedöms ligga närmast behovsbilden.

Den djupare analysen av MDM-produkter visar att inget av dessa verktyg uppfyller alla krav som ställs utifrån perspektivet att de ska kunna ersätta dagens tekniska plattform för HSA-katalogen. Det står klart att det kommer att krävas utveckling av skraddarsydd kod för att anpassa verktyget vilket innebär att HSA-katalogen blir låst till det valda verktyget. Det blir i princip omöjligt att byta ut den valda produkten mot en annan p.g.a. alla anpassningar, vilket kan bli problem med framtida uppgraderingar.

En annan tveksamhet är användargränssnittet. Visserligen kan man i princip utveckla ett eget användargränssnitt till MDM-verktygen, men det är ytterst tveksamt om det är försvarbart ur ett ekonomiskt och förvaltningsbarhetsperspektiv. En tumregel när det gäller standardprodukter är att verksamheten till stor del behöver anpassas till produkten, och inte tvärtom, för att lyckas med införande och förvaltning av en standardprodukt. När det gäller HSA-katalogen så finns det små möjligheter att på enkelt sätt ändra på det ekosystem som har vuxit fram runt katalogtjänsten genom åren. Det behövs därför en standardprodukt som matchar kraven utan allt för stora anpassningar. Denna analys visar att det med allra största sannolikhet inte finns någon sådan produkt inom segmentet för MDM-verktyg.

Anskaffning av framtidens katalogtjänst hos Inera

Utifrån det juridiska och säkerhetsmässiga ställningstagande som gjorts samt marknadsanalysens slutsatser blir bedömningen att den bästa vägen framåt är att identifiera färdiga komponenter som kan byggas samman och som omgärdas med en del egenutvecklad kod. Projektet ”Ny teknisk plattform Katalogtjänst HSA” som pausades i slutet av 2019, använde standardprodukter för specifika funktioner i de fall det var en effektivare och mer förvaltningsbar lösning än egenutvecklad kod.

Även infrastrukturen för projektet byggde på färdiga produkter. Dessa produkter är också i någon mån standardprodukter, men tillhör en annan kategori än vad marknadsanalysen i denna rapport avser med standardprodukt, även om en databas skulle kunna tillhöra båda kategorierna. För att skilja dessa produkter åt kallar vi dem istället för infrastrukturkomponenter. Några exempel på infrastrukturkomponenter som användes i projektet var Microsoft SQL Server som Databas, Red Hat OpenShift som plattform för drift av komponenter (containerplattform) och IBM Open Liberty som Applikationsserver. Det pausade projektet kombinerar således ett antal standardprodukter och infrastrukturkomponenter i syfte att effektivisera utveckling och förvaltning. En genomlysning av lösningsarkitekturen innan projektet eventuellt återstartas skulle kunna resultera i att ytterligare produkter identifieras och att mängden egenutvecklad kod kan reduceras i motsvarande grad.

Vår rekommendation är att återuppta arbetet med projektet ”Ny teknisk plattform Katalogtjänst HSA”, under förutsättning att det finns säkrad finansiering att driva arbetet med ny teknisk plattform klart, inklusive migrering av HSA-katalogen från nuvarande till ny teknisk plattform. Eftersom behoven förändras över tid är det av stor vikt att den förvaltning som byggs upp för att hantera både utveckling av ”Ny teknisk plattform Katalogtjänst HSA” samt förvaltningen av både teknik och innehåll i form av olika grunddatamängder kan bilda ett expertteam för

grunddata som är stabilt över tid med förmåga att anpassa förvaltningen utifrån nya kravställningar. Här behövs både en organisation komma på plats med expertkunskap om grunddata samt upprätta en lösningsarkitektur så att det skapas möjlighet att i samma katalogtjänst härbärgera flera logiskt åtskilda informationsmängder med olika informationsmodeller och olika krav avseende konfidentialitet, spårbarhet, riktighet och tillgänglighet.

Utredningens rekommendationer

Utifrån de analyser som har gjorts under uppdragets gång är den samlade rekommendationen:

- Att återrapportera till Ineras styrelse om slutsatserna kring det juridiska och säkerhetsmässiga ställningstagandet samt den marknadsanalys som gjorts.
- Att arbeta för en långsiktig finansiering för området katalog, genom styrelsebeslut och genom att långtidsplanen med tillhörande finansiering beslutas.
- Att planera för uppstart av projektet "Ny teknisk plattform för Katalogtjänst HSA" igen, med avsikten att skapa en plattform som kan instansieras för att kunna härbärgera fler logiskt åtskilda informationsmängder med olika informationsmodeller och olika krav på konfidentialitet, spårbarhet, riktighet och tillgänglighet.
- Att se över hur Ineras sourcingstrategi, utvecklingshandbok och förvaltningshandbok påverkar området katalog, samt att bemanna långsiktigt för en effektiv förvaltning med kontinuerlig leverans.
- Att parallellt ta beslut och avsätta medel för arbete med en grunddataförvaltning och bygga upp ett kompetenscentrum på Inera för grunddata och informationsförmedling.
- Att i arbetet med "Ny teknisk plattform för Katalogtjänst HSA" anta en prioritering som bygger på att enklare behov från Ineras projekt och förvaltningar kan realiseras först. På så sätt säkerställs kontinuerlig nytta.

Utredningens rapporter

Nr	Namn	Kort beskrivning
0	Framtidens katalogtjänst	Slutrapport, huvuddokument. Strategiutredning för framtidssäkrad utveckling av Ineras katalogtjänst, inklusive HSA-katalogen, som en del i den nationella säkerhetsinfrastrukturen.
1	Dagens HSA-katalog	Bilaga 1. Innehåller kort historisk översikt och bakgrund, beskrivning av hur tjänsten används samt av behovsbilden för den tekniska plattformen.
2	Utredningsrapport – Marknadsanalys	Bilaga 2. Innehåller en utökad beskrivning av utvärderingskriterier, kandidater och utvärdering inklusive analys.
3	Befintligt och kommande behov av grunddataförvaltning inom Inera	Bilaga 3. Innehåller en utökad beskrivning av befintliga kataloger inom Inera, framtida katalogrelaterade behov hos Ineras kunder samt en utökad analys av DIGG:s arbete på området.
4	Utveckling och förvaltning av framtidens katalogtjänst	Bilaga 4 INTERN. Innehåller en beskrivning av hur en ny förvaltning av grunddata på Inera kan byggas upp, liksom ett förslag på hur etableringen och det fortsatta arbetet skulle kunna organiseras.